

**TARTU ÜLIKOOLI VAKANTSELE ANATOMIA
PROSEKTORI KOHALE KANDIDEERIJA
TÖÖDE HINNANGUD**

TARTU 1940

I.

Prof. M. Tiitso hinnang.

Tartu Ülikooli Arstiteaduskonnakogule.

Vastavalt Tartu Ülikooli Arstiteaduskonnakogu otsusele 29. jaanuarist 1940 esitan hinnangu vakantsele Tartu Ülikooli anatoomia prosektori kohale kandideerija arst Valter Pärtel-
poja kohta.

Kandideerija on ühes sooviavaldusega esitanud ühe trükis ilmunud töö, ühe käsikirjas töö, mis on autori andmeil ilmumisel ja algosa käsil olevast väitekirjast.

Töö nr. 1. „Über Tagesschwankungen der Blutkörperchensenkungsgeschwindigkeit bei Leprösen“ (*Archiv für Schiffs- u. Tropen-Hygiene* 42, 253, 1938).

Selles töös käsitletakse leeprahaigeil esinevaid settereaktsiooni väärtuste ööpäevaseid muutusi. Uurimismaterjaliks on 36, kolmest erileprosooriumist pärit olevad patsiendid. Väljaspool ravi-perioode osutus leeprahaigeil settereaktsiooni väärtuste ööpäevane kulg normaalseks, kuna aga üle kahe kuu ravimisel olnud patsi-entidel leiti nimetatud suhtes teatavaid erinevusi. Seda sette-reaktsiooni väärtuste abnormset ajalist kulgu seletatakse ravimite häiriva toimega.

Töö nr. 2. Käsikirjas esitatud töös antakse *ülevaade Tartu ümbruskonnas esinevatest kõrgemate seente liikidest*. Analüüsi-takse üle saja seeneliigi kasvutingimuse olenevust temperatuurist ning sademete rohkusest.

Töö nr. 3. „Lülide siseehituse olenevusest välistest tingi-mustest“ kujutab algosa poolleiolevast väitekirjast.

Töös leidub nimetatud küsimuse kohta võrdlemisi põhjalik ja ühtlasi intelligentselt ning asjatundlikult koostatud kirjanduse-üle-vaade, mis leiab autori poolt kasustamist algupäraste lähtekehtade leidmiseks iseseisva uurimistöö sooritamisel. Viimane põhineb pal-

judelt loomariigi esindajailt (hobune, veis, siga, kass, randal jne.) rikkalikult kogutud materjalil ja võimaldab püstitada teatavaid uusi vaatekohti väitekirjas arendatavas probleemistikus.

Et kandideerija on aastaid töötanud Anatoomia-instituudis assistendina ja prosektori kt., eeldan, et ta on täitnud edukalt oma kohustusi, kogudes aastatega põhjalikke teadmisi anatoomias ja vastavat pedagoogilist rutiini.

Väidan, et Valter Pärtelpoeg on küllaldaselt sobiv kandidaat Tartu Ülikooli prosektori kohale. Et kandideerijal puudub aga veel nõutav *doctor medicinae* aste, panen ette valida ta vakantsele kohale prosektori kohuste täitjana.

Tartus, jaan. 1940.

M. Tiitso,
füsioloogia ja füsioloogilise keemia
erakorraline professor.

II.

Prof. E. Aunap'i hinnang.

Arstiteaduskonnakogule.

Tartu Ülikooli Arstiteaduskonna anatoomia prosektuurile kandideerija Valter Pärtel poja tööde arvustus.

V. Pärtel poeg on esitanud kolm tööd: üks trükkis ilmunud ja kaks käsikirjas.

Esimeses töös „*Über Tagesschwankungen der Blutkörperchensenkungsgeschwindigkeit bei Leprösen*“ (ilmunud „*Archiv für Schiffs- und Tropenhygiene*“ köide 42, 1938. a.) esitab autor oma uurimiste tulemusi settereaktsiooni võnkumistest leeprahaigeil. Audaku leprosooriumis uuris ta haigete öö-päeva settekiiruse muutumist augustikuul — ajal, mil haigete ravi oli katkestatud, ja leidis, mida olid kaks teist autorit varemalt leidnud tervetel, et sete oli kõige suurem kell 16 ja kõige aeglasem kell 4. Kuda ja Tarvastu haigete settereaktsioon andis analoogilisi resultate, selle erinevusega, et reaktsiooni minimaalne kiirus oli nihkunud hommikutundidele (kell 8). Seda erinevust seletab autor sellega, et uurimine toimus haigete ravimisperiodil.

Teine töö „*Lülide siseehituse olenevusest välistest tingimustest*“ sisaldab võrdlev-anatoomilisi andmeid rea loomade (hobuse, veise, sea, kassi, randali) ja inimese lülide suuruse, mahu, kaalu ja sisestruktuuri kohta. Tööle on juurde lisatud 7 tabelit kõveratega ja 5 tabelit kõveraid selgitavate arvudega. Nagu autor ise käsikirjas märgib, on esitatud töö ainult algosa tema väitekirjast. Olenevalt sellest paistavad resultaadid katkelistena; kuid vaatamata sellele on töö huvitav ja sisaldab rea väärtuslikke andmeid.

Kolmas töö „*Tartu ümbruskonna kõrgemad seened 1938. a. oktoobrist detsembrini*“ on puht mükoloogiline, mille hindamine ei

kuulu minu kompetentsi. Igatahes näitab töö kandideerija mitmekülgseid teaduslikke huvisid. (Töö on esitatud käsikirjas ja ilmub autori andmeil „Eesti Looduses“.)

Kokkuvõetult arvan, et V. Pärtelpoeg on sobiv kandidaat arstiteaduse anatoomia prosektori kohale, ja panen ette valida ta prosektori kt.

Tartu, jaan. 1940.

E. Aunap,
histoloogia adj. prof.

III.

Prof. E. Weinberg'i hinnang.

Arstiteaduskonnakogule.

Vastavalt arstiteaduskonnakogu otsusele 29. I 1940 esitan alljärgnevalt oma arvamuse anatoomia instituudi prosektori kohale kandideerija Valter Pärtelpoja sobivuse kohta.

V. Pärtelpoja poolt esitatud töödest käsitleb töö „*Über Tageschwankungen der Blutkörperchensenkungsgeschwindigkeit bei Leprösen*“ (ilmunud „*Archiv für Schiffs- und Tropen-Hygiene*“ köide 42, 1938. a.) vereliblede settekiiruse vönkeid öö-päeva kohta lepra-haigeil. Autor leidis, et need vönked näitavad erinevusi ravilolevate ja ravi vaheajas viibivate haigete vahel. Töö on korralikult läbi viidud.

Töö „*Tartu ümbruskonna kõrgemad seemed 1938. a. oktoobrist detsembri keskpaigani*“, kui arstiteaduse valdkonda otseselt mitte kuuluv, ei ole siinkohal arvustatav. Ta näitab aga autori huvisid bioloogiliste alade vastu. (Töö on esitatud käsikirjas.)

Töö „*Lülide siseehituse olenevusest välistest tingimustest*“ (esitatud käsikirjas) kujutab autori väitekirja algosa. Kõnesoleva küsimuse kohta on autor kogunud hulga materjali, mille läbitöötamine on tal praegu käsil töös määritletud seisukohtade suunas. Töö algosast nähtub autori oskus käsitleda kirjandust ja koguda andmeid oma tähelduste põhjal.

V. Pärtelpoeg on olnud Anatoomia-instituudi prosektori kt. 2 aastat ja 4 kuud, alates 1. septembrist 1937. a. Selle aja vältel on ta töötanud teaduslikult oma ülalmainitud väitekirja kallal. Oma teisi ülesandeid, instituudi õpetegevuses jm., on ta alati hästi täitnud. Peale selle on ta pidanud loenguid plastilises anatoomias kunstikool „Pallase“ õpilasile.

Peaa V. Pärtelpoega sobivaks kandidaadiks prosektori kohale ja panen ette valida ta anatoomia prosektori kt. 3 aastaks.

Tartu, jaan. 1940.

E. Weinberg,
anatoomia korraline professor.